RAADSVOORSTEL

zaaknummer:	1155343
afdelingsnaam:	Financiën en Control/Leef- en vestigingsklimaat
steller:	E. Heijnis/J.M. Elzinga
telefoonnummer	035 629 2796/06-12848617
onderwerp:	Gewijzigde Garantieverlening aan HC & FC Victoria 1893

Voorstel

1. Instemmen met het voorgenomen besluit van het college borgstelling te verlenen aan de HC & FC Victoria 1893/Stichting Houdt Steeds Tezamen (Victoria) voor een bedrag van € 2,8 miljoen.
2. Geen wensen en bedenkingen, op grond van de gemeentewet artikel 169 lid 4, en de Financiële verordening Hilversum 2022, bekend te maken.

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	OORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
Gewijzigde Garantieverlening aan HC & FC Victoria 1893	Door een borgstelling te verlenen kan Victoria de investeringen in het nieuw te bouwen paviljoen tegen lagere rentetarieven financieren dan zonder gemeentelijke borgstelling.	Heeft reeds plaatsgevonden in de Commissie van 9 februari 2022	Heeft reeds plaatsgevonden in de Commissie van 9 februari 2022	Gemeenteraad van 13 juli 2022

- *De laatste maanden zien we een sterke stijging van de rentetarieven en de verwachting is dat deze stijging de komende tijd zal doorzetten. Victoria wil daarom zo snel als mogelijk zijn financiering via de BNG Bank vastleggen. Dit kan alleen als er een borgstelling is verleend door de gemeente Hilversum. Om verdere rentestijging te voorkomen is dit voorstel direct op de raadsagenda van 13 juli 2022 geagendeerd.*

Samenvatting

De groei van het aantal leden van HC &FC Victoria 1893 (Victoria) en de ouderdom van het paviljoen vragen om een uitbreiding van het aantal kleedkamers alsmede een vernieuwing van het paviljoen. Victoria heeft gekozen voor nieuwbouw van het Paviljoen in plaats van renovatie.
Sportverenigingen hebben over het algemeen te weinig financiële middelen om investeringen in sportaccommodaties te kunnen doen. De sportclub HC &FC Victoria 1893 financiert de nieuwbouw deels uit eigen middelen maar moet voor deze verbouwing ook een lening afsluiten bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) bank a 2,8 miljoen euro. De BNG wil deze lening enkel verstrekken onder borgstelling van de gemeente Hilversum. Victoria komt zelf aan middelen om de rente en aflossingen te voldoen via contributie-, kantine-, sponsor en overige inkomsten.

Inleiding

De reden voor het verzoek van Victoria is de vrijwel verdriedubbeling (van 600 naar bijna 1800) van het aantal leden, sinds de ingebruikname van het huidige paviljoen in 1977. De groei van het aantal leden en de ouderdom van het paviljoen vragen om een uitbreiding van het aantal kleedkamers alsmede een vernieuwing van het paviljoen. Victoria kiest voor nieuwbouw in plaats van renovatie en uitbreiding omdat het verschil in kosten, ten tijde van besluitvorming door de raad, beperkt was. Renovatie is volgens Victoria risicovoller op basis van grotere kostenrisico's, bijvoorbeeld constructie, fundering, verborgen gebreken, etc.. In de nieuwbouw is het mogelijk om een betere invulling aan duurzaamheid en toegankelijkheid te geven. Voor het deel van de financiering dat Victoria via de BNG wil verkrijgen, is een gemeentelijke borgstelling noodzakelijk.

Op 9 maart 2022 heeft de raad ingestemd, met het voorgenomen besluit van het college, om een borgstelling te verlenen voor een bedrag van € 2,250 miljoen. Samen met de borgstelling van de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) ad € 0,250 miljoen werd toegezegd borg te staan voor een af te sluiten lening bij de BNG van € 2,5 miljoen.

De afgelopen maanden is er echter veel veranderd door, onder andere, de stijgende inflatie en de oorlog in Oekraïne waardoor de bouwkosten fors gestegen zijn. Ook de rentetarieven laten een stijgende ontwikkeling zien waardoor ook de rentekosten aanzienlijk zullen stijgen. Het bestuur van Victoria komt tot de conclusie dat het investeringsbedrag zekerheidshalve moet worden opgehoogd van € 3,4 miljoen naar € 4,215 miljoen. De verhoging van de bouwkosten betekent dat ook de aan financieringsbehoefte van Victoria is toegenomen en de lening bij de BNG bank moet worden verhoogd tot een bedrag van € 2,8 miljoen. De BNG heeft aangegeven dat de verruiming van de financiering mogelijk is als de gemeente een borgstelling á € 2,8 miljoen afgeeft.

Het verlenen van borgstellingen namens de gemeente Hilversum is een bevoegdheid van het college van B&W. Om deze reden heeft Victoria een gewijzigd verzoek gedaan aan het College van B&W om een gemeentelijke borgstelling te verlenen voor, een door Victoria aan te trekken financiering van, € 2,8 miljoen. Een verhoging van de oorspronkelijk door het college geaccordeerde borgstelling met een bedrag van € 0,550 miljoen. Hier staat tegenover een borgstelling die Hilversum verkrijgt van SWS ter hoogte van € 0,250 miljoen.

De Investering in het nieuwe paviljoen is geraamd op € 4,215 miljoen, waarbij de financiering als volgt geregeld kan worden;

Investeringen;	
Stichtingskosten	3.483.471
Omzetbelasting (BTW) 21%	731.529
Totaal	**4.215.000**

	Als volgt te financieren;	
1	Bosa/Subsidie en te verrekenen BTW	760.000
2	Lening bij leden van Victoria	405.000
3	Sport Investeringsfonds Hilversum	250.000
4	Lening bij de BNG Bank	2.800.000
	Totaal	**4.215.000**

1. De vereniging doet een beroep op de subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties (BOSA). Subsidiabele investeringen komen in aanmerking voor 20% van de kosten. Daarnaast verwacht Victoria een deel van de BTW over het horecadeel te kunnen verrekenen. Een totaalbedrag van € 760.000,-.
2. Bij de leden van Victoria zal een bedrag van € 405.000 worden geleend.
3. Bij het Sportinvesteringsfonds Hilversum wordt een bedrag geleend van € 250.000,-. Voor deze lening zal niet borg gestaan worden.
4. Het restant bedrag van € 2,8 miljoen zal via een onderhandse lening worden geleend bij de BNG Bank

De benodigde borgstelling voor de af te sluiten lening van € 2,8 miljoen bij de BNG Bank kan als volgt worden geregeld.

1. De gemeente Hilversum verleent een borgstelling jegens de BNG Bank voor het volledige bedrag van € 2,8 miljoen, jaarlijks aflopend met € 93.333,-. met een looptijd van 30 jaar.
2. De Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) verstrekt een borgstelling van € 250.000,-, jaarlijks aflopend met € 16.667,-, jegens de gemeente Hilversum voor het voldoen van de aflossingsverplichtingen van Victoria. Voorwaarde daarbij is dat de gemeente Hilversum bereid is een voor de financiering passende borgstelling af te geven. De maximale looptijd van de borgstelling door SWS is 15 jaar. Door deze borgstelling jegens de Gemeente Hilversum wordt een deel van het risico gedragen door SWS.

Probleemstelling/doel

Het doel van dit voorstel is het verstrekken van een borgstelling en daarmee de realisatie van een nieuw paviljoen voor sportclub Victoria mogelijk te maken. Door realisatie van een nieuw paviljoen wordt bijgedragen aan het op peil houden van passende sportvoorzieningen in Hilversum.

Argumenten

1. Met het aantrekken van een lening kan Victoria een passende accommodatie realiseren voor zijn vereniging

Omdat de vereniging uit haar jasje is gegroeid, heeft overleg met de gemeente plaatsgevonden en zijn verschillende mogelijke oplossingen besproken waarbij de vereniging over een passende accommodatie kan beschikken;

- Victoria maakt gebruik van de faciliteiten van zowel OSO als BZC'13. Zo is het veld waar OSO gebruik van maakt overgeschreven naar Victoria, zij zijn hoofdhuurder. Tevens maakt Victoria tijdens piekmomenten gebruik van de kleedruimtes van OSO omdat het huidige paviljoen niet over voldoende kleedkamers beschikt. OSO verhuurt, indien mogelijk, een veld aan Victoria waardoor op zaterdagen Victoria een extra veld tot haar beschikking heeft;
- Er is gesproken over een totale herinrichting van het sportpark, maar dit is binnen een termijn van 5-10 jaar niet realistisch;
- Als gevolg hiervan heeft Victoria zelf de aanleg van een extra kunstgrasveld gefinancierd en wordt de mogelijkheid onderzocht om binnen de huidige veldindeling een oplossing voor Victoria te vinden waardoor er structureel meer veldcapaciteit beschikbaar komt;
- Het laatste knelpunt wat overblijft is het huidige paviljoen van de vereniging, wat ook bij lange na niet meer past bij de huidige omvang van de vereniging. Omdat dit geen gemeentelijk eigendom is dient de vereniging hiervoor zelf de plannen uit te werken. De gemeente is wel eigenaar van de grond onder het paviljoen.

2. Banken verstrekken geen lening zonder gemeentelijke borgstelling
Banken zijn niet bereid om Victoria geldleningen te verstrekken zonder gemeentelijke borgsteling. Het niet verstrekken van een gemeentelijke borgstelling betekent dat de plannen van Victoria niet kunnen worden gerealiseerd.

3. Realisatie niet mogelijk zonder gemeentelijke borgstelling
Door het verlenen van borgstelling kan Victoria tegen een gunstiger tarief leningen aantrekken dan zonder borgstelling. Door de lagere rentelasten wordt de businesscase voordeliger en haalbaar. Indien de gemeente Hilversum geen borgstelling verleent zullen de rentetarieven significant hoger zijn en wordt de businesscase door hogere rentelasten niet haalbaar. De realisatie van een nieuw paviljoen is dan niet mogelijk.

4. De gewijzigde aanvraag m.b.t. de borgstelling is positief beoordeeld door de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS)
SWS, opgericht vanuit en met kapitaal van VWS en NOC*NSF, is de expert in Nederland op het gebied van investeringen in en financiering van sportaccommodaties. Het is hierbij belangrijk dat er sprake is van een objectieve behandeling van de aanvragen van de verenigingen. Op basis van de businesscase (bijlage 3) met betrekking tot de nieuwbouw van het paviljoen heeft SWS de financiële haalbaarheid positief beoordeeld. De prognose van de netto kasstroom is voor de jaren 2023 t/m 2024 nadelig (er wordt meer uitgegeven dan ontvangen). De huidige liquiditeitspositie is echter ruim voldoende om dit op te vangen. Uit de businesscase (bijlage 3) blijkt dat de meerjarenbegroting, waarin de investering in het nieuwe paviljoen is verwerkt, vanaf 2024 sluit met een voordelig saldo.
Ondanks een verhoogde financieringsbehoefte, zoals genoemd in de herziene businesscase, blijft deze rendabel en wordt een verhoogde borgstelling verantwoord geacht.

Victoria wordt gedurende 15 jaar door SWS gemonitord met betrekking tot de financiële ontwikkelingen van Victoria.

5. SWS staat zelf ook borg voor Victoria
Omdat SWS de businesscase positief beoordeeld verstrekt SWS een borgstellingen jegens de gemeente Hilversum voor een bedrag van € 250.000,-. Het bedrag van € 250.000,- is het maximum bedrag waarvoor SWS per project borg mag staan. Een deel van het risico dat voortvloeit uit de lening van Victoria wordt daarmee gedragen door SWS.

6. Het verlenen van de borgstelling dient Publiek belang
De raad van Hilversum op 16 september 2015 een besluit algemeen belang genomen op grond van de wet Markt en Overheid.
In dit besluit wordt het verlenen van waarborgen op geldleningen voor sportverenigingen gezien ten behoeve van het maatschappelijke en sociale belang van de inwoners van Hilversum waardoor eventuele financiële bevoordelingen geen strijd met de Wet Markt en Overheid opleveren. Het verlenen van de borgstelling is vooral dienstbaar aan de ruim 1.800 leden die voor een groot deel inwoners van Hilversum zijn.

7. Victoria is Maatschappelijk betrokken
Victoria staat bekend als een maatschappelijk betrokken sportvereniging. Ze waren in Hilversum de eerste sportvereniging met het certificaat “Gouden Sportkantine”. De sportaccommodaties is rookvrij en ze werken actief samen met de buurtsportcoaches in de wijken. Ook werkt men samen met kinderopvangorganisaties.

8. Door borgstelling te verlenen kan Victoria tegen een lager rentetarief lenen zonder dat er sprake is van Staatsteun
Door borgstelling te verlenen kan Victoria tegen een lager rentetarief geld lenen omdat het risico voor de geldverstrekker(s) laag is en het risico wordt afgedekt door de gemeente Hilversum. De gemeente brengt geen kosten in rekening voor deze borgstelling. Dit geeft de club een niet-marktconform voordeel. Daarom is beoordeeld of sprake is van staatssteun. Dit wordt beoordeeld aan de hand van een aantal (cumulatieve) criteria. Een van de criteria is of de interstatelijke handelsverkeer door de steun wordt beïnvloed. In dit geval gaat het om steun aan een vereniging met een regionaal karakter. De verwachting is daarom dat de steun het handelsverkeer niet ongunstig beïnvloedt. Van staatssteun is dan geen sprake.

9. Het verlenen van een borgstelling is een bevoegdheid van het college
Iedere borgstelling die het college overweegt, dient eerst aan de raad kenbaar gemaakt te worden. Het college neemt pas een besluit nadat de raad in de gelegenheid is gesteld haar eventuele wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken. Een en ander conform gemeentewet artikel 169 lid 4 en artikel 15, lid 2 van de Financiële verordening gemeente Hilversum 2022.

Kanttekeningen

1. Verlening van borgstellingen is geen primaire taak
Het verlenen van borgstellingen ten behoeve van sportverenigingen is geen primaire taak van de gemeente. Het uitgangspunt is dat sportverenigingen zelf verantwoordelijk zijn voor hun financiële huishouding.

2. Het is aannemelijk dat ook andere verenigingen in Hilversum borgstelling aanvragen als zij investeringsplannen hebben
Als een borgstelling wordt verleend aan Victoria wordt het aannemelijk dat ook andere verenigingen in Hilversum een borgstelling gaan aanvragen als zij investeringsplannen hebben.
Het weigeren van een borgstelling aan andere verenigingen wordt in dat geval moeilijk en zal aanvullend beslag leggen op de beschikbare weerstandscapaciteit.

Voor investeringen in sportlocaties in Hilversum is het Sport InvesteringsFonds Hilversum (SIF) in het leven geroepen. Verenigingen kunnen bij dit fonds tegen gunstige tarieven financiering aantrekken voor investeringen in hun sportlocatie. Hilversum staat ook borg voor het Sport Investerings Fonds Hilversum. (ongeveer € 2 miljoen per 31 december 2021) Volledige financiering van het nieuwe paviljoen via het SIF is niet mogelijk omdat deze financieringsvraag te groot is in relatie tot de totale omvang van de middelen die het SIF voorhanden heeft. Financiering van een bedrag van € 250.000,- zal plaatsvinden via het Sport Investerings Fonds Hilversum.

3. Risico voor de gemeente Hilversum groter dan € 2,55 miljoen (€ 2,80 miljoen minus € 0,25 miljoen)
Het verlenen van borgstelling aan Victoria vormt een risico voor de gemeente Hilversum.
Het kan zijn dat Victoria niet aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen waardoor de verplichtingen van Victoria overgaan naar de gemeente. Het gaat dan om een bedrag dat groter kan zijn dan € 2,8 miljoen omdat op dat moment niet alleen het restant van de hoofdsom van de lening moet worden afgelost maar er tevens een vergoeding moet worden betaald voor de afkoop van toekomstige rentebetalingen aan de verstrekker van de lening.
In de nog door de BNG op te stellen borgstellingsovereenkomst wordt dat als volgt verwoord; "goed voor een bedrag van € 2,8 miljoen, vermeerderd met renten, boeten en kosten."
Een deel daarvan kan worden verhaald bij SWS die een borgstelling van € 0,25 miljoen zal afgeven aan de gemeente Hilversum.

4. Beperkte waarde onderpand
Als de borgstelling wordt ingeroepen zal door Hilversum het recht van hypotheek worden uitgeoefend. Of de marktwaarde van het paviljoen in dat geval genoeg is om de resterende schuld mee af te lossen is maar de vraag. De verkoopmogelijkheden zijn gezien de aard van de opstal beperkt, er is geen echte markt voor “sportverenigingen”.

5. De haalbaarheid van de businesscase hangt nauw samen met de aannames over de ontwikkeling van het ledenaantal
In het business van Victoria wordt het ledenaantal aangemerkt als grootste risico. Er wordt uitgegaan van een ledenaantal van 1.800. Als het aantal leden, om welke reden dan ook, gaat dalen zal dit de haalbaarheid van de businesscase onder druk zetten.

6. Gebruikrecht ondergrond paviljoen
Omdat de ondergrond, waarop het nieuwe paviljoen gebouwd zal worden, in eigendom is van de gemeente zal het gebruiksrecht onder het nieuwe paviljoen moeten worden vastgelegd.

Financiën, middelen & capaciteit

De Investering in het nieuwe paviljoen is vastgesteld op € 4,215 miljoen. De nieuwbouw moet deels worden gefinancierd door middel van een lening bij de BNG. De BNG verstrekt alleen een lening aan Victoria als de gemeente Hilversum een borgstelling ter grootte van € 2,8 miljoen afgeeft.

Iedere borgstelling wordt aangemerkt als een risico waarbij zoveel mogelijk medeborgstelling door onafhankelijke partijen en zekerheden worden bedongen. In dit geval wordt voor een bedrag van € 250.000 medeborgstelling gevonden bij SWS. Daarnaast zal er een recht van 1e hypotheek worden gevestigd op het nieuw te realiseren paviljoen van Victoria.

Gevolgen bij inroepen borgstelling door BNG
Het risico voor de gemeente Hilversum kan, op het moment van inroepen van de borgstelling, groter kan zijn dan € 2,55 miljoen (2,8 miljoen minus 0,25 miljoen borgstelling SWS). Niet alleen het restant van de hoofdsom van de lening moet worden afgelost, maar er moet tevens een vergoeding worden betaald voor de afkoop van toekomstige rentebetalingen aan de verstrekker van de lening. In de nog door de BNG op te stellen borgstellingsovereenkomst wordt dat als volgt verwoord; "goed voor een bedrag van € 2,8 miljoen, vermeerderd met renten, boeten en kosten." Een deel daarvan kan worden verhaald bij SWS die een borgstelling van € 0,25 miljoen zal afgeven aan de gemeente Hilversum.

Indien het college instemt met het verlenen van de borgstelling dan wordt het risico dat samenhangt met het verlenen van deze borgstelling in de risicoparagraaf van de jaarrekening 2022 opgenomen. Het risico legt daarmee beslag op de beschikbare weerstandscapaciteit.

Uitvoering

- Na instemming met dit voorstel wordt het collegebesluit van 5 juli bekrachtigd en kan het ondertekende collegebesluit worden toegezonden naar de BNG Bank;
- De BNG Bank stel de akte van borgtocht op en verzendt deze ter ondertekening naar de gemeente Hilversum;
- De Burgemeester ondertekent namens Hilversum de akte van borgtocht conform het genomen collegebesluit van 5 juli 2022;
- Na ontvangst van de getekende akte van borgtocht kan Victoria over de middelen beschikken.

Bij het verlenen van de borgstelling wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten;

1. De investeringen zullen niet hoger zullen zijn dan € 4.215.000,-. Bij afwijkingen dient de gemeente proactief geïnformeerd te worden.
2. De BOSA-subsidie wordt tijdig aangevraagd. Deze subsidie zal samen met de te vorderen omzetbelasting minimaal € 760.000,- bedragen.
3. De benodigde vergunningen worden verleend door de gemeente Wijdemeren.
4. De ledenobligaties zijn voor een bedrag van € 405.000,- toegezegd.
5. Het rentepercentages van de nieuw aan te trekken lening is maximaal gelijk aan de rentetarieven genoemd op blz. 9 van het rapport borgstelling.
6. De leden zijn akkoord met de investering en de wijze van financieren.

Voor wat betreft punt 6; De algemene ledenvergadering van Victoria heeft op 23 mei 2022 ingestemd met het voorstel zoals gedaan door het bestuur van Victoria.

Burgemeester en wethouders van Hilversum,

de gemeentesecretaris, de burgemeester,

P. Torres Barrera dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Model Akte van Borgtocht BNG Bank
2. Aanvraag uitbreiding gemeentegarantie HC & FC Victoria
3. Business case paviljoen v4.0 Update
4. Rapport Borgstelling SWS
5. Toekenning Borgstelling SWS